

ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРАХУ ПІД ЧАС ВІЙНИ В КОНЦЕПТИ «ВІРА», «НАДІЯ», «ЛЮБОВ» (НА ОСНОВІ ВОЄННОГО ФОЛЬКЛОРУ КІРОВОГРАДЩИНИ ХХ-ХХІ СТОЛІТТЯ)

БОНДАРЧУК АНДРІЙ ЮРІЙОВИЧ

учень 11 класу
Центральноукраїнського наукового ліцею
Кіровоградської обласної ради

Науковий керівник:

Казакова Олена Сергіївна, методист Кіровоградської Малої академії наук учнівської молоді.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ:

Розробити модель трансформації страху в концепти «віра», «надія», «любов» у фольклорних текстах, наративах жителів Кіровоградщини під час Другої світової війни та сучасної російсько-української війни.

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ:

Фольклорні тексти, наративи жителів Кіровоградщини під час війни.

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ:

Трансформація семантики страху у концепти віри, надії, любові на основі фольклорних текстів, наративів жителів Кіровоградщини під час війни ХХ і ХХІ ст.

МАТЕРІАЛИ, ХІД ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ:

- Аналіз;
- Синтез;
- Типологічний метод;
- Структурно-функціональний метод;
- Порівняльно-історичний;
- Інтерв'ювання;
- Безпосереднє спостереження;
- Описування;
- Фіксація польового матеріалу у вигляді аудіозаписів та в польовому щоденнику;
- Інтерпретація.

ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ:

1. Ознайомитися з теоретичним поняттям «концепт» у фольклорі, історіографію, визначити методологію та джерельну базу дослідження.
2. Визначити основні емоції та художні засоби, які використовуються в оповідках для передачі страху, віри та надії, любові.
3. Провести порівняльний аналіз наративів двох воєнних періодів, виявити спільні риси та відмінності у трансформації концепту страху у віру, надію, любов.
4. Виявити інструменти для створення трансформаційної моделі страху у концепти «віра», «надія», «любов».

ПОЛЬОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

ПРОАНАЛІЗУВАЛИ

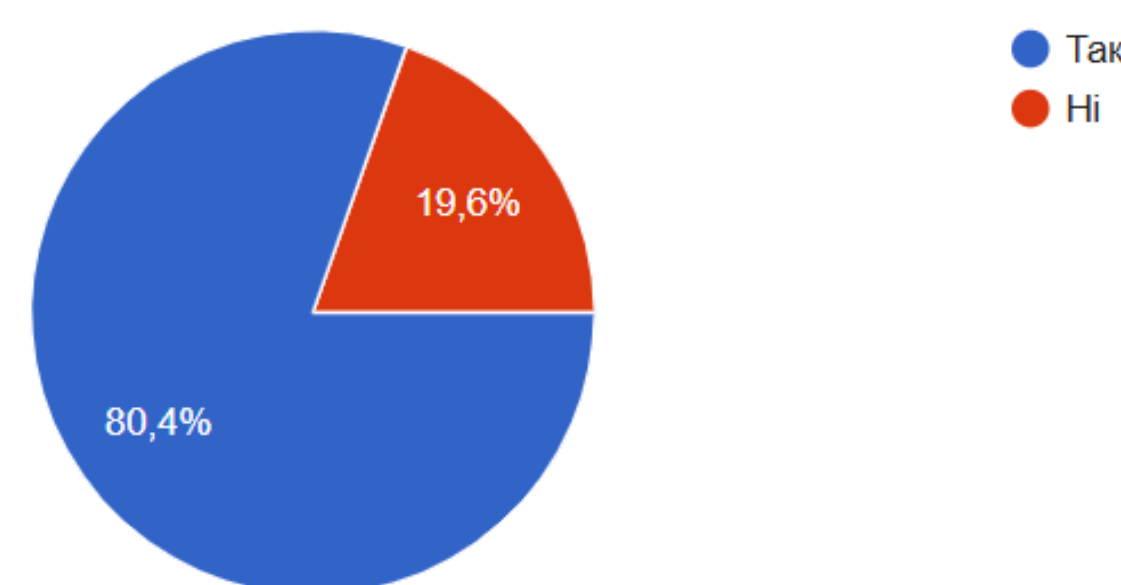
«Етнографічний образ сучасної України. Корпус експедиційних фольклорно-етнографічних матеріалів», щоденникові записи

ЗАФІКСУВАЛИ У ВЛАСНОМУ ЩОДЕННИКУ

Польові матеріали: пісні, оповідки, створили словник і збірник-щоденник: «Мудрість поколінь: через страх до світла»

Чи помічали ви, як страх перетворюється у віру, надію або любов?

148 відповідей

Результати нерепрезентованого дослідження (Діаграма автора)

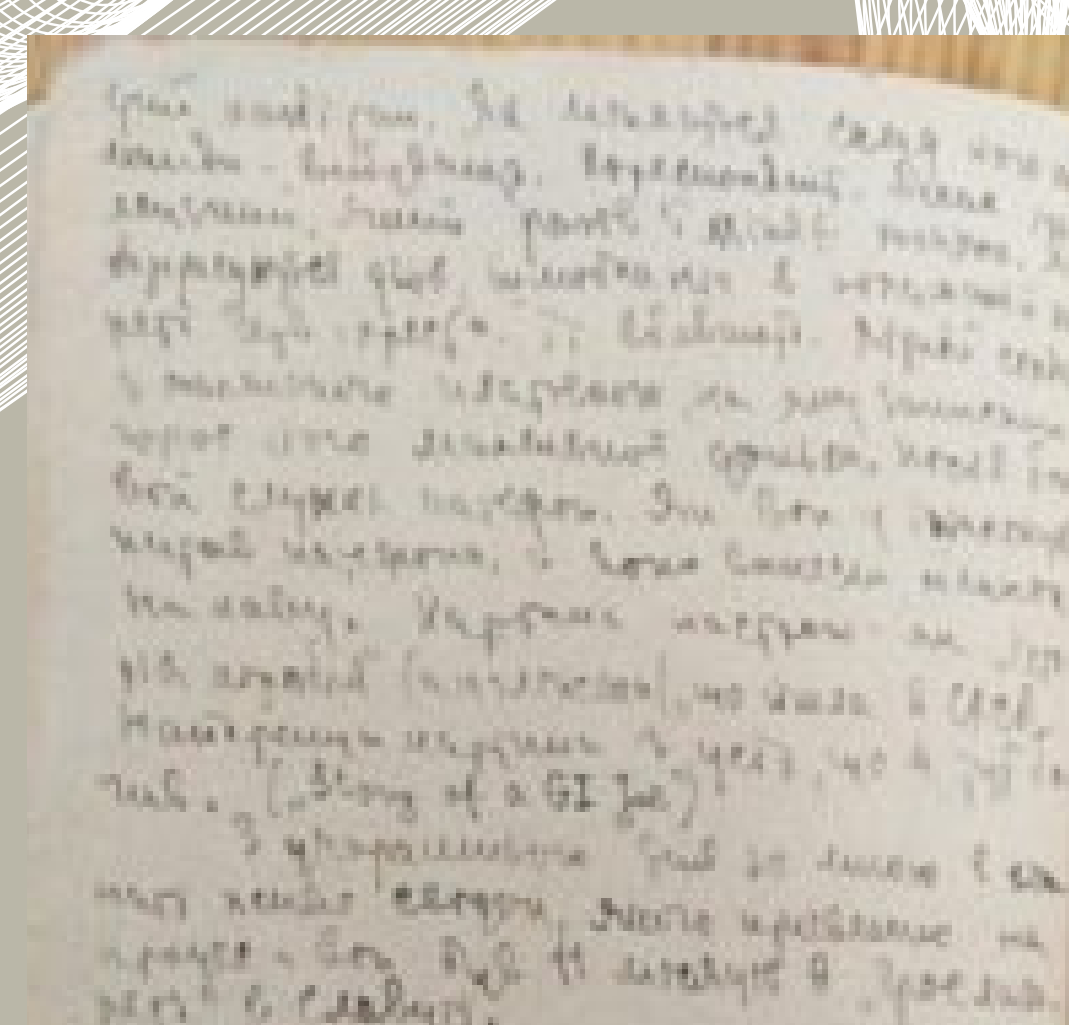
Світлина з архіву інформанта (Родинний архів)

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ВИСНОВКИ:

1. Визначено, що фольклорний концепт належить до стійкої одиниці, яка виражена у структурно-семантичній формі, що вказує на життєві цінності. Концепти виражаються через різні коди, у тому числі вербальні: сюжети, мотиви, стійкі вирази, формули, символічні образи, художні засоби (порівняння, метафори, епітети, художні паралелізми).
2. Встановлено, що оповідки Другої світової війни і сучасної російсько-української передають глибокий страх, який відчували люди під час бомбардувань та облав. Для зображення напруги, небезпеки використовуються метафори (вибухи трясуть землю, артилерійські обстріли розривають тишу), епітети (страшний час, нічні жахи), контрасти (безпека підвалу та небезпека зовні), але в той же час емоції перетворюються у віру, надію, любов, таким чином формуються концепти з певною важливою семантикою – об'єднання, патріотизм, сила духу.
3. Фольклорні оповідки двох воєнних періодів демонструють, як страх поступово змінюється в концепти «віра», «надія», «любов» за допомогою різних художніх засобів, обрядів, що емоційно та духовно очищують, допомагають вижити. Незважаючи на різні століття, фольклор – цінний механізм зцілення та зміцнення українського народу, який вірить у перемогу, надіється на світле майбутнє і любить свою країну, народ.
4. Нами розроблено модель трансформації страху в концепти віри, надії, любові у фольклорних текстах, оповідках жителів Кіровоградщини, яка демонструє, наскільки український народ за допомогою звичаїв, обрядів, традицій, пісень, братчини, спільної молитви, створених оберегів, гумору міг страх трансформувати спочатку у віру, надію, а потім досягти вищого рівня – у безумовну любов до всього, що оточує і таким чином оживити себе та інших, налаштуватися на краще майбутнє заради загиблих Героїв України.

Фото Казакової О.С.

Сторінка щоденника інформанта

Світлина з архіву «Баба Єлька»

Авторська світлина з експедиції

Світлина з архіву інформанта (Родинний архів)

Світлина з архіву інформанта (Родинний архів)